

smrtno kazen za senatorje ter viteze in prognanstvo za plemenite gospe. Žrtve tega preganjanja sta dva papeža, več škofov in 153 kristjanov v Utiki, ki so bili živi sežgani v apnu.

Valerijanov sin Gallienus (260—268) je preklical očetove odloke proti kristjanom. Zaplenjeno premoženje je vrnil in priznal od strani države razne krščanske organizacije. Začela se je doba 40 letnega premirja, v kateri se je krščanstvo razširilo in prodrlo do najvišjih mest in je bilo pozidano veliko lepih cerkva.

10. preganjanje.

Več desetletni mir je kristjane uspal, jih napravil mlačne in radi tega je poslal Bog nad mlado Cerkev zadnje in najdaljše preganjanje pod Dioklecijanom (284—305). Omenjeni cesar je bil dober vladar, a babjeveren in brezobziren po orijentaliskem (vzhodnem) načinu. Leta 285 je razdelil ogromno rimsko cesarstvo na dva dela: v zapadni del z Milanom kot vladno prestolico. V tem delu je vladal njegov socesar Maksimijan. Dioklecijan sam je carjeval v Sirmiji in Nikodemiji. Da bi odstranil nasledstveni prepir za slučaj njegove smrti, je povzdignil za cesarja s pravico nasledstva za zapadni del Konstancija, za vzhodni del pa svojega zeta Galerija.

Dioklecijan je bil skraja kristjanom prijazen. Krščanskih uradnikov ni silil k poganskim daritvam, kristjani na cesarskem dvoru so lahko nemoteno izvrševali dolžnosti svoje vere.

Nevolja proti kristjanom se je pričela širiti iz vrst vojaških krogov. Leta 297 je bilo krščanskim vojakom na prosto dano: ali darovati bogovom, ali zapustiti armado. Na preganjanje so ščuvali pijanec Galerij in poganski svečeniki. Dne 24. februarja 303 je izšel ta-le odlok: Vse krščanske molilnice se morajo porušiti, cerkveni spisi oddati, imenitnejši kristjani so brez državljanskih pravic, ubožnejši postanejo sužnji, katerih ni mogoče odkupiti.

Drugi odlok je zahteval za škofo ter mašnike ječo in daritev bogovom. Spomladi leta 304 je izšel krvavi ukaz: **Vsi kristjani morajo darovati ali umreti!** To preganjanje je bilo grozno krvavo, razširjeno po celem rimskem cesarstvu. 1. maja 305 se je odrekel Dioklecijan radi bolehnosti cesarskemu prestolu, isto je moral storiti tudi Maksimijan. Galerij in Konstancij sta postala cesarja Maksimin Daza za vzhod in Severus za Italijo in Afriko cesarja. Slednjega je izpodrinil leta 307 Maksencij, sin Maksimijanov. Na zapadu je ponehalo preganjanje, a bilo odpravljeno še le leta 310. Na vzhodu je divjal Galerij proti kristjanom do leta 311, Maksiminij Daza do 313. Galerij in Daza sta umrla strašne smrti.

Prostost.

Konstantin je sledil leta 306 svojemu očetu Konstanciju kot cesar. V Italiji sta se proglasila za cesarja Maksencij in Maksimijan. Zadnji se je moral sam ohesiti, ker je stregel Konstantinu po življenju, Maksencija je premagal Kon-

Vsaki dan so smrtne nesreče.

Nihče ne ve, kje in kdaj ga lahko zadene. In nesreča prinese posebno v delavsko družino bedo in pomanjkanje. — »NEDELJA« nikomur ne želi nesreče, žal pa, da je tudi preprečiti ne more. Pač pa je storila to, kar more. Svoje celoletne naročnike je namreč zavarovala za slučaj smrtne nesreče za Din 1000, ki jih izplača njihovim družinam za pomoč v nesreči. Naročajte zato »NEDELJO«, naročajte jo celoletno, kar znaša Din 24.—

UPRAVA »NEDELJE«, Maribor, Slomškov trg 29.

stantin 28. okt. 312 na Milviškem mostu pri Rimu kljub njegovi znatni premoči.

Cerkveni pisatelj Evzebij pripoveduje, kako je imel Konstantin nekaj dni pred odločilno bitko prikazen križa na nebu z napisom: »V tem znamenju boš zmagal.« Začudenje se je oprijelo cele njegove vojske, ki je bila priča čudežu. V noči za to prikaznijo je Kristus cesarju v sanjah zapovedal, da mora znamenje križa v bitki nesti naprej in to je cesar tudi storil.

Drugo jutro za tem je pustil cesar pritrčiti na državno zastavo znamenje Križanega. Na drog zastave je bilo povprek pritrjeno sukno, ki je lesketalo od zlata in dragih kamnov. Na vrhu sukna je bila podoba cesarja iz zlata, na vrhu zastavinega droga sta bili iz draguljev začetni črki imena Kristusovega. Od tega časa je veljal Konstantin za kristjana.

Pod ravnokar opisanim znamenjem je Konstantin premagal močnejšega sovražnika in vkorakal v Rim kot cesar celega zapadnega rimskega cesarstva. Leta 313 je izdal v Milanu odlok, po katerem je bila zasigurana vsakemu popolna verska prostost in oropano cerkveno premoženje je bilo vrnjeno. S tem odlokom so bila zaključena preganjanja kristjanov.

*

Kongres katoličanov iz naše države. Od 14. do 17. avgusta letošnjega leta se bo vršil v Zagrebu evharistični kongres vseh katolikov Jugoslavije, katerega se bodo udeležili tudi katoličani iz inozemstva.

Tudi mučeniki za vero. Kako malo so sovjeti z vsemi svojimi protiverskimi odredbami ubili v ruskem narodu čut za vero, so jasno pokazali pretekli božični prazniki. Na rusko-poljski meji je namreč skušalo na sto in sto ruskih kmetov priti skrivaj na Poljsko, da bi tamkaj lahko zadostili svoji krščanski dolžnosti, kar jim sovjeti v Rusiji zabranjujejo. V življenjski nevarnosti, ki jim je pretila od sovjetskih obmejnih stražnikov, so prekoračili mejo, tavali nato celo noč v strašnem mrazu skozi gozdove in ko so prispeli do poljske meje, so prosili stražo, da bi jim dovolila, ostati na Poljskem samo nekoliko ur, da bi šli lahko v cerkev in bili za božič pri sveti maši. In po božji službi so se vrnili po isti nevarni poti zopet nazaj v Rusijo.

Advokat Dr. Josip Novak
Maribor

je preselil svojo pisarno
v Vetrinjsko ulico št. 11.
(prej notar Dr. FIRBAS)

NOVICE

Za upravitelja dekanije Nova cerkev je imenovan po umrlem vojniškem župniku in dekanu Tomanu g. župnik v Novi cerkvi Pavel Žagar.

Samomor. V soboto se je vrgel pod kolesa koroškega vlaka v Mariboru 53 letni delavec Franc Šček. Lokomotiva mu je popolnoma zdrobila glavo. Šček je rodom iz Gorice in mu je že enkrat stražnik preprečil, da ni skočil v Dravo.

Poroka na smrtni postelji. V mariborski bolnici je bil zadnji petek poročen na smrtni postelji 41 letni posestnik iz Kapele Franc Novak. 24 ur po poroki je umrl.

Bodite previdni pri ravnanju z orožjem. Neprevidno ravnanje z orožjem je zahtevalo te dni smrt komaj 30 letnega posestnika pri št. Lenartu v Slov. goricah Martina Rojko. Ko se je vrnil zvečer domov, je naročil svoji ženi, naj mu da samokres, ker mora zopet z doma radi večje denarne svote. Žena mu je dala orožje in Rojko je začel revolver čistiti. Radi neprevidnega ravnanja se je revolver sprožil in Rojko se je zgrudil na tla s prestreljenim trebuhom in izdahnul radi izkrvavitve.

Ponarejevalec tisoč dinarskih bankovcev pod ključem. Zandarmerija v Zavrču je prejela ponarejevalca tisoč dinarskih bankovcev. Natakav Ravšl je stanoval pri posestniku Jurgecu v Turškem vrhu. Ko je prišel k omenjenemu, je pravil, da je fotograf, ki bo fotografiral ondote mične kraje in bodo pozneje izdelali razglednice. Pri hišni preiskavi pa so dobili orožniki 15 komadov gotovih falzifikatov, 148 pa na pol izgotovljenih. Bankovci so dobri ponarejeni in jih je bilo težko ločiti od pravih. Razen denarja je bilo v Ravšlovih sobi vse polno raznih priprav ter tekočin, katere je rabil pri potvorbi. — Ravšla in Jurgeca so zaprli in ju predali sodišču v Ormož. S to aretacijo je odkrito gnezdo potvorbe, iz katerega so se širili že dalje časa tisoč dinarski bankovci po Dravskem polju.

Ponarejeni dolarski bankovci po celi Evropi. Policija v Berlinu je odkrila ponarejevalce dolarskih bankovcev. — Prvotno odkritje se širi vedno bolj in bolj. Dognali so, da so raztrošeni dolarski bankovci po celi Evropi in to v precejšnjih množinah. Celo po Ameriki jih nekaj kroži. Potvorba je tako dobra, da jo je morala izdelati kaka tvornica. Z razpečevanjem falzifikatov se mora ukvarjati cela organizacija. V Nemčiji so izsledili in zaplenili doslej za 35 tisoč ponarejenih dolarjev. Veliko ulo-

go pri razpečavanju po Nemčiji je igral komunist Fischer ki še ni pod ključem. Značilno pri dolarski potvorbi je to, da je papir pristen in je bil ukraden v ameriški banki za izdelovanje bankovcev.

Požar. Dne 21. januarja zvečer je pogorela v Petrovčah pri Žalcu delavnica kolarskega mojstra Sedmineka, Raznim gostilnim društvo gre zahvala, da so ogenj z neumornim delom omejila le na eno poslopje.

Radi tisoč dinarjev ga pobili na tla. V torek, dne 21. januarja zvečer se je vračal s sejma proti domu v Nono Štifo 55 letni posestnik Tomaž Cernovšek. Nenadoma je planil iz teme pred njega neznan napadalec in ga pobil z več močnimi udarci, ki jih je zadel z debelim krepelcem po glavi, na tla. Nezvestnemu je pobral ropar 1000 Din denarja in brez sledu izginil. Kmalu nato so Cernovška našli ljudje in ga prepeljali v celjsko bolnico. Cernovšek še vedno ni prišel k zavesti. Poškodbe na glavi so težkega značaja, poleg tega pa ima poškodovanec tudi pretresene možgane. Oblastva so uvedla za napadalca vsestranske poizvedbe.

Nesreča. Neža Strašek iz Rodinske gorce pri Šmarju pri Jelšah je bila zaposlena pri spravljaju hlodovja. Hlod je 20 letno deklino nenadoma zadel na glavo, jej presekal kožo preko sredine lobanje in jo je potegnil z glave z lasmi vred do obraza. Ponesrečeno so prepeljali v bolnico v Celje, kjer so ji nudili pomoč.

Najstarejši Sarajevčan umrl. Te dni je umrl v Sarajevu Nikola Božič, izdelovatelj opank v lepi starosti 110 let. Kljub izredni starosti je bil do zadnjega duševno in telesno izredno čil.

Ostanki več sto let starih raziskovalcev. Pred 354 leti se je podala na morje znamenita ekspedicija pod vodstvom Martina Frobisher, da bi odkrila severozapadni prehod na Kitajsko. Prijadrala je do južno-vzhodne obali Baffinsove dežele in se zatekla v morski zaliv, ki se imenuje še danes po Frobisheru. Nadaljna vožnja je pripeljala Frobishera do otokov, ki ležijo pred Hudson zalivom. Odtod se je moral vrniti, ne da bi bil dosegel cilj, ker so mu onemogočile jadranje po morju neizmerne množine ledu. Znameniti ameriški raziskovalec Mac Millan se je vrnil pred kratkem z raziskovalne vožnje po severnih morjih. Ob tej priliki je obiskal tudi Frobisherov zaliv. Ondotni Eskimi so mu pokazali na pol razpadlo koč, ki je po mnenju omenjenega Amerikanca bila postavljena od Frobisherove ekspedicije leta 1576. Še bolj verjetna so pa njegova odkritja na otoku Kadlunaru. Tukaj je bil pustil Frobisher 5 mož z naročilom, naj postavijo nekako trdnjavo in čuvajo tamkaj v bližini odkrita zlata polja. Usoda na severu puščene petorice je bila doslej zavita v popolno negotovost. Pač pa je našel sedaj Amerikanec započeto kopanje za zlatom. Po ustnem izročilu ondotnih Eskimov so pred več sto leti napravili beli možje splav, da bi se na njem vrnili v domovino. Na povratku so zadeli na ledeno plavajočo goro, — splav se je razbil in belokožci so utonili

li v severnem morju. Na enem otoku v bližini morske ožine Wawick je odkril Mac Millan votlino, ki je bila izdolbena v skalovje od človeške roke. Iz te najdbe se da sklepati, da se je nekaj teh splavolomcev rešilo na ta otok in izsekalo votlino.

V suhi Ameriki so mokro silvestrovali. Načelnik prohibicijskega urada v Chikagu je izdal poročilo, da ima prohibicija (prepoved alkoholnih pijač) zaznamovati velik napredek, češ, da tako mirnega in »suhega« praznovanja starega leta že dolgo ni bilo in da niso njegovi agenti našli niti enega slučaja, kjer bi se kršila suha postava. Resnična dejstva kažejo pa ravno nasprotno, kajti na Silvestrov dan je bilo aretiranih 250 oseb zaradi pijanosti in več jih je bilo zaprtih zaradi streljanja in drugih nerednosti. Podobna »suha in mirna« poročila prihajajo tudi iz drugih mest. V New Yorku so trije umrli na zastrupljenju z alkoholom in radi istega vzroka se jih nahaja 76 v raznih bolnicah. To je za 38 večje število, kakor je bilo 1. januarja 1928. Tudi v Detroitu so bili veseljaki v »ročcah« na ta večer kaj navaden pojav. Vsled nepremišljene in razposajenega streljanja pa je bila ubita ena oseba in devet jih je bilo ranjenih. Bilo je torej povsod »suho in mirno«.

Hoover sovraži vse, kar spominja na vojno. V svojem novem uradu v Washingtonu, v katerega se je začasno preselil, je predsednik Hoover odstranil vse vojne spomine. Ta urad je imel prej general Pershing in samoobsebi umevno je, da je bilo v njem polno raznih kipov, ki predstavljajo ameriške bojvnike; s sten pa so gledale slike različnih generalov, kakor Focha, Joffreja itd. Med njimi pa je bilo razobešeno razno orožje in spominki iz svetovne vojne. Vse to je dal Hoover odstraniti in v uradu je ostala samo slika Washingtona in par drugih predsednikov.

Vsako uro po ena razporoka. Vrhovno okrožno sodišče v Chikagu je v številkah pokazalo stanje razporok v tekočem v pretečenem letu 1929. Dovoljenih je bilo skupno 9669 razporok, kar pride povprečno na vsakih 55 minut po ena razporoka. V treh četrtinah slučajev so ženske zatevale razporoko in sicer je bilo v 84 odstotkih slučajev vzrok kruto ravnanje ali pa pobeg. Samo 15 odstotkov razporočenih je bilo tamkaj rojenih Amerikancev; vsi drugi so priseljenci. Med njimi prvačijo Nemci, za temi pridejo Judje.

Propadanje železnic v Avstraliji in Novi Zelandiji. Enkrat smo pisali v našem listu že obširnejše o čudnih železniških razmerah po Avstraliji in njeni sosedni Novi Zelandiji. Tekom lanskega leta so začele železniške zveze po omenjenih pokrajinah tako propadati, da bodo v nekaj letih popolnoma pre-

nehale. Avstralske železnice uničuje dejstvo, ker ima skoro vsaka provinca svojo širino tračnic in je treba pri vsakem železniškem križišču prestopati, tovor pa prekladati na druge vagone z dotično širino. Baš radi te zamude časa je porinil v ozadje — železniško omrežje avtomobil. Avstralija in Nova Zelandija sta bolj pešчени in radi tega so si utrli avtomobili kar sami svoje ceste, ki gredo sporedno z železniškim tirom. Bogzna koliko avtomobilskih družb za prevoz oseb in tovorov je bilo ustanovljenih po Avstraliji in Novi Zelandiji lansko leto in se bogatijo.

Žalostna usoda republikanskih vladarjev. V zadnjem času je bilo čitatelj po časopisju o revoluciji na predameriškem velikem otoku Haiti. Domačini na otoku niso zadovoljni z nadvlado Združenih držav in radi tega so krvavi upori na dnevnem redu. Doslej je vladalo na Haiti 25 predsednikov, ki so bili vladarji od proglastitve republike leta 1820. Od teh je bilo pregnanih z vladnega mesta potom revolucije 15 predsednikov. Od 15 prognanih je moralo 13 otok takoj zapustiti, ker sicer bi bilo prebivalstvo z njimi drugače obračunalo. Trije prezidenti so bili od najetih banditov v sobi ustreljeni, trije nadaljnji so umrli čisto »nepričakovano«. Enega predsednika je ustrelil anarhist, en drug je sam sebe ustrelil. Samo eden od predsednikov se lahko ponaša s tem, da je bil pri otočanih priljubljen, da je zapustil predsedniško mesto popolnoma zdrav in preživel zadnje dni svojega življenja v miru. — Vsacega novega predsednika so Haitčani sprejeli kot osvoboditelja, medtem ko je moral njegov prednik v prognanstvo ali v smrt. Dva prezidenta sta bila kot vladarja ljudožrca. Od leta 1903 se je začela na Haiti ona doba, ko je sledila ena revolucija drugi, dokler niso leta 1915 Združene države proglasile svojo nadvlado nad otokom.

Mavec (gips). Mavec je znan vsakemu in ga je tudi dobiti po trgovinah za nizko ceno. Mavec, kakor je na prodaj, pridelujejo iz surovega mavca, kojega kopajo Nemci v Harz pogorju. — Belo mavčevo rudo razgrejejo od 100-200 stopinj in v tem stanju dobi gips lastnost, da se pomešan z vodo strdi. V Ameriki v Novi Mehiki je cela pokrajina, ki je sam nepregledni — sneženo beli mavec. Mavčeva ravan je dolga 260 km in bi rabil dober brzovlak tri ure, da bi jo prevozil od začetka do konca.

Povprečna življenjska doba človeka postaja daljša. Med ljudstvom je vkoreninjeno zmotno naziranje, da je človeški rod vedno slabši in da je povprečna doba človeškega življenja vedno — krajša. Opozoriti je glede prve trditve na okolščino, da muzeji velikih mest hranijo oklepe najmočnejših srednjeveških vitezov, ki pa so današnjim povprečnim zemljanom navadno veliko — premajhni, dasi so jih vitezi oblačili nad debelo raševinasto obleko. Tudi maratonski tekač je Atencem oznanil zmago in se zgrudil mrtev, danes pa vsak boljši tekač potolče Maratonca ter ostane živ in zdrav. Glede starostne dobe, ki jo človeški rod dosega, je razmerje v moderni dobi tudi daleko ugod-

DRUŽINSKO PRATIKO
za leto 1930 še dobite v vseh večjih trgovinah papir a, ako še niste nabavili iste do sedaj. 64
za leto 1930
Segajte pridno po njej.

nejše nego je bilo preje, ko so vojne, lakota, kužne bolezni in nesposobni kirurgi strahovito redčili vrste človeštva. Nemški statistiki, ki so obdelali obširen material od leta 1870 pa do leta 1928, so dognali, da se je povprečna starost človeka v zadnjih petdesetih letih podaljšala za celih 12 let. Za Nemčijo velja v tem pogledu naslednje številke: od leta 1870 do leta 1880 je bila človeška starost povprečno 35 let in pol; v nadaljnjih dveh desetletjih se je dvignila na 37,2, oziroma na 40,6 let. V prvem desetletju tekočega veka je znašala že 44,8, do leta 1926 pa je dosegla že celih 56 let. Ugotovljeno je tudi, da je bilo v prvih desetletjih, ki so jih preiskali statistiki, znatno manj starih ljudi, nego jih je danes. Starostna meja tistih, ki so preživeli povprečno starost, se je pred vojno gibala med 74 in 75 letom, danes pa je že med 75 in 76 letom. Zanimivo je tudi, da ženske povprečno dalje živijo nego moški in se ta razlika vedno večja v škodo moških. Danes znaša tri leta in osem mesecev, leta 1870 pa je bila še dve leti in 2 meseca. Veselo dejstvo je za one, ki stokajo v zakonskem jarmu, vsekakor to, da omožene ženske žive povprečno 5 let več nego neomožene, oženjeni moški pa povprečno 3 leta več nego samci. Kdor se tedaj oženi, si podaljša življenje. To zvišanje starostne meje je pripisati današnjim boljšim zdravstvenim prilikam in zlasti povečani skrbi za dojenčke, kojih umrljivost se je v Srednji Evropi močno zmanjšala. Veliko premore k temu tudi redna in boljše prehrana, ki je vsaj v civiliziranih deželah običajna.

Številne smrti obsodbe v Rusiji. — Sovjetsko sodišče v Leningradu je obsodilo radi vohunstva in ponarejanja denarja štiri osebe na smrt. Peti soobtoženi je bil obsojen na 10 let ječe. Veliko smrtnih obsodb je bilo izrečenih v Ukrajini. V Nikolajevsku je bil ustreljen svečenik Mihajlovski in 4 študentje, ker so se protivil, da bi boljševiki sneli zvonove in jih prelili. V Konstantinovsku so se uprli kmetje, ko so se bližali brezbožniki njihovi cerkvi, da bi jo oropali zvonov. Boljševike so kmetje pretepli, oblasti pa so zaprle več upornikov. V Kiewu je bil ustreljen Papuša, svoječasn vodja ukrajinskega gibanja. V Drijeprovsku so bile ustreljene štiri osebe. V vasi Solovci so napadli kmetje komunistično zborovanje in ga razbili. Oblasti so jih zaprle 15 in gotovo bodo ustreljeni.

Brezplačne dragocene darove je uvedla razpošiljalna tvrdka ur. H. Suttner za svoje odjemalce. Natančneje o tem pove nova velika ilustrirana domača knjiga, katero dobe popolnoma brezplačno tudi naši čitatelji, ako jo enostavno z dopisnico zahtevajo od strokovne urarske tvrdke H. Suttner v Ljubljani št. 992. Ta domača knjiga vsebuje v ostalem brezštevne slike, moških in ženskih ur, verižice, prstanov, okrasnih predmetov in darov vseh vrst.

Advekat

114

Krištof Vladimir

v Slov. Konjicah

je otvoril svojo odvetniško pisarno.

Strašni dogodki v Čalajnoru.

Priobčil A. K.

Mandžurija je daleč od nas. Zato o lanskijh bojih med Rusi in Kitajci nismo dobivali skoraj nobenih poročil, ker ni bilo posebnih poročevalcev. Še le sedaj prihajajo zanesljiva poročila o teh bojih. Prav za prav pa to niso bili boji, marveč le medsebojno uničevanje prebivalcev in njihovega imetja. Seveda so se pri tem posebno odlikovali vojaki ruske rdeče armade. Ruski list »Novoe Vremja« v Belgradu priobčuje po ruskih listih, ki izhajajo na Kitajskem, z dne 11. januarja tega leta o strašni nesreči, ki je zadela prebivalce in kraj Čalajnor v Mandžuriji. Poročilo pravi, da je tam poginilo okrog 7000 ljudi. O boljševiskih zverstvih v nekaterih drugih krajih je Slovenski Gospodar že poročal.

Dne 17. nov. 1929 je ruska artilerija silno streljala na rudniški okraj Čalajnor. Ko je artilerija pripravila pot, je šlo v rudniški okoliš 30 tankov in 500 konjenikov. Ti so izropali postajo in zažgali še vsa nepoškodovana poslopja. Prebivalci so v divjem strahu zbežali, da bi si rešili življenje. Nekaj se jih je skrilo po polju v smeri proti postaji Cagan. Del rdeče kavalerije je naletel na četo beguncev, žensk, starčkov in otrok ter je vse poklal. Večina prebivalcev in sicer več tisoč, se je pa skrilo v podzemeljske rove, iz katerih so kopali rudo. Rdeči razbojniki so vedeli, da je ljudstvo bežalo v rove. In kaj so sklenili? Sklenili so uničiti vse ljudstvo v rovih, na način, kakor ga more izmisliti samo satanska zloba brezsrčnih boljševikov. Sklenili so počasi v vodi utopiti vse ljudi, ki so se skrili pod zemljo. Trdijo, da je nek tamošnji prebivalec, sovjetski podanik, na kolenih prosil načelnika rdečega oddelka, naj bi prizanesel nedolžnim ljudem v rovih. A nič ni pomagalo, rdeči so uničili vse priprave, s katerimi so odvajali vodo iz rogov ter so tako obsodili vse skrite prebivalce na smrt. Vode v rovih se je nabralo na vsaki dve uri približno dva metra, če se ni sproti odvajala. Zato si

lahko mislimo, kako strašne smrti so umrli vsi tamkaj skriti ljudje. Kako so ljudje v črni podzemeljski temi jokali, tarnali in klicali na pomoč, to je seveda skrito našim čutom.

V Čalajnoru je tudi železniška bolnica. Rdeči divjaki so v tej bolnici poklali vse bolnike, vse ranjence in vse zdravniško osebje.

V rovu je končal svoje življenje tudi načelnik čalajnorskih rudnikov, g. inženir Zirjukevič.

Ko so rdeči vojaki v Čalajnoru končali svoje nečloveško zverstvo, so si izmislili novo podlost. V Hajlaru so razširjali letake in so agitirali s pozivom, da naj umorijo vse ruske priseljence, češ, da so v Čalajnoru ti poklali kitajsko prebivalstvo. Kitajska vojaška komanda je prepovedala to agitacijo in je pojasnila ljudstvu, kdo je pravi krivec žalostnih dogodkov v Čalajnoru.

Enako so na postaji Cagan rdeči vojaki razrušili vsa poslopja. Celi dan 18. novembra lanskega leta so z aeroplanov metali bombe na postajo. Načelnik postaje Gavriljuk je bil težko ranjen; njegovo mesto je prevzel njegov pomočnik.

Taki nečloveški prizori so se godili v rusko-kitajskem sporu lansko jesen. Rdečim divjakom je šlo predvsem za to, da bi iztrebili vse ruske begunce, ki so se izselili v Mandžurijo. Poleg tega je pa izgubilo življenje tudi mnogo kitajskih državljanov.

V Angliji in tudi na Francoskem so se zadnji čas sklicevala zborovanja, na katerih je ljudstvo protestiralo proti preganjanju vere na Ruskem. Protestirali pa bi bilo treba tudi proti ubijanju nedolžnih žrtev, katere so padale lansko jesen v Mandžuriji. Ruski begunci izražajo proteste na svojih shodih ter zbirajo dnevne doneske za sorodnike padlih žrtev. Ruskim beguncem se pridružimo tudi drugi Slovani ter pokažimo vsaj malo vzajemnosti v sočutju za po nedolžnem padle žrtve!

Katere iznajdbe najbolj napredujejo?

Živimo v dobi vedno novih — naravnost neverjetnih iznajdb. Na nobenem polju se ni izkazala iznajdljivost človeškega duha tako, kakor glede najnovejših priprav za bodočo vojno. Vele sile tekmujejo med seboj, kako bi se varovale z najmodernejšim orožjem in z iznajdbami, ki so namenjene uničevanju človeškega življenja ter imetja.

Topovi izza let svetovne vojne spadajo danes v ropotarnico. Starejši topovi so igrače napram najnovejšim. Na Angleškem so zgradili pred kratkem tak-le kanon: Topova cev je dolga 6 in pol metra in orožje tehta 10 centov. — Kroglo porinejo v cev s pomočjo posebnega stroja. Doseže z neverjetno brzino višino 11 tisoč metrov ali dolžino 18 tisoč metrov. Mogoče je izstreliti tekom ene minute 15 dobro merjenih strelcev. Najhujše pri tem topu je to, da je ogro-

žena okolica zelo razsežna. Eden zadetek lahko uniči celo vas.

Tanke (bojni oklopni avtomobili) so v poveljih časih izpopolnili do neverjetnosti. Amerikanci so zgradili čudeže od tankov, ki lahko vozijo z brzino 47 km na uro in premagajo z lahkoto vsako višino. Velike reke niso za te moderne pošasti nobena zapreka. Nadaljujejo lahko svojo pot po vodni gladini, da celo pod vodo. Poizkusi na ameriški reki Hudson so pokazali, da so prevozili tanki reko na mestih, kjer je najbolj globoka in široka. Oboroženi so z 10 centimeterskimi topovi, težkimi in lahki strojnimi puškami in se preskrbijo lahko s prehrano za več dni.

Med letošnjimi manevri severoameriškega vojnega brodogradništva so preizkušali čisto nove bombe za letala. Ogromne bombe, katere so metali za poskušnjo